

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1882.

Andra Kammaren.

N:o 61.

Tisdagen den 16 Maj.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 9 i denna månad.

§ 2.

Föredrogos och godkändes, hvar för sig, Stats-Utskottets nedan-nämnda Memorial:

N:o 66, med förslag till åtskilliga stadganden i det nya reglementet för Riksgäldskontoret; och

N:o 67, med förslag till tvenne stadganden i reglementet för Riksgäldskontoret.

§ 3.

Efter föredragning af Bevillnings-Utskottets Memorial N:o 17, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande 2:dra punkten af Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 15, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga propositioner angående dels förhöjning i befordringsafgiften för lokalbref och dels förändringar i assurancesafgiften för försändelser med angifvet värde, hvilka befordras inom riket m. m., blef den af Utskottet i detta memorial föreslagna voteringsproposition af Kammaren godkänd.

§ 4.

Herr Talmannen tillkännagaf, att gemensam omröstning enligt den i nästföregående paragraf omförmälda voteringsproposition komme att anställas i Kamrarnes sammanträden under morgondagen.

§ 5.

Föredrogs och bordlades för andra gången Första Kammarens protokollsutdrag N:o 177.

Andra Kammarens Prot. 1882. N:o 61.

§ 6.

Sammanjemk-
ningsförslag
angående de
Kongl.
teatrarne.

Förekom till afgörande Stats-Utskottets Memorial N:o 65, med förslag till sammanjemkning i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande Kongl. Maj:ts proposition angående de Kongl. teatrarne.

Utskottet hade hemställt, att Riksdagens beslut i förevarande fråga måtte på följande sätt affattas:

»att Riksdagen — jemte förklarande det Riksdagen icke nu vill yttra sig beträffande den plan, enligt hvilken de Kongl. teatrarne verksamhet skulle komma att tills vidare fortgå, samt under anhållan det Kongl. Maj:t täcktes till näst sammanträdande Riksdag framlägga förslag till definitivt ordnande af frågan om teatrarne framtida ställning och verksamhet på ett sådant sätt att, huru än i sammanhang härmed kan varda bestämdt om bibehållandet och användningen af de Kongl. teaterbyggnaderna till nuvarande eller andra ändamål, den sceniska verksamheten och förvaltningen icke kommer att handhafvas omedelbart af staten, utan från och med nästa spelårs slut staten fullständigt befrias från obestämda utgifter för sagda institution — må medgifva Kongl. Maj:t rätt att låta på statsverkets bekostnad af tillgängliga medel förskjuta intill 40,000 kronor de utgifter för teatrarne förvaltning under nästkommande spelår, hvartill det ordinarie teateranslaget och teatrarne öfriga inkomster möjligen icke komma att lemna tillgång.»

Vid utlåtandet var fogad en reservation af Herrar Grefve *G. Sparre*, *R. Montgomery Cederhielm*, *L. M. Nordenfelt*, *H. R. Törneblad*, Grefve *C. Beck-Friis*, *O. Evers*, *J. Widén*, Friherre *H. M. Palmstierna*, *C. E. Laurell*, *G. F. Burman*, *J. E. Gavelius* och *G. H. Stråle*, hvilka för sin del auset Utskottets hemställen böra affattas sålunda:

»att Riksdagens beslut i förevarande fråga må på följande sätt affattas:

»att Riksdagen — jemte förklarande det Riksdagen icke nu vill yttra sig beträffande den plan, enligt hvilken de Kongl. teatrarne verksamhet skulle komma att tills vidare fortgå, samt under anhållan det Kongl. Maj:t täcktes till näst sammanträdande Riksdag framlägga förslag till definitivt ordnande af frågan om teatrarne framtida ställning och verksamhet på ett sådant sätt, att statsverket derigenom från och med nästa spelårs slut blefve fullständigt befriadt från obestämda utgifter för denna institution — må medgifva Kongl. Maj:t rätt att låta på statsverkets bekostnad af tillgängliga medel förskjuta intill 40,000 kronor de utgifter för teatrarne förvaltning under nästkommande spelår, hvartill det ordinarie teateranslaget och teatrarne öfriga inkomster möjligen icke komma att lemna tillgång.»

Efter uppläsning af Utskottets förslag yttrade

Herr Sjöberg: Sedan begge Kamrarne beslutat, att högst 40,000 kronor skola på föreskrifna vilkor ställas till Kongl. Maj:ts

disposition, har det från början förefallit mig, som vore det temligen likgiltigt, huru Riksdagens svar på Kongl. Maj:ts framställning i ämnet i öfrigt affattades. Då emellertid stridiga meningar i detta afseende uppstått mellan Första och Andra Kammarens ledamöter inom Stats-Utskottet, och då, efter hvad jag nu har mig bekant, Första Kam-maren funnit godt återremittera det föredragna utlåtandet, så hem-ställer jag, huruvida icke äfven Andra Kammaren skulle vara benägen besluta enahanda åtgärd, under förhoppning att vi på denna väg skola komma till ett slut i denna, som det vill synas mig, temligen oväsentliga fråga.

*Sammanjemk-
ningsförslag
angående de
Kongl.
teatrarna.
(Forts.)*

Häruti instämde Herr *Hedin*.

Herr Wieselgren: Då föreliggande fråga förra gången var under behandling i Kammaren, tog jag mig friheten anmärka att den mellan-mening, Stats-Utskottet funnit lämpligt inskjuta i »klämnen», vore temligen öfverflödig — en uppfattning, hvori jag ytterligare bestyrkes, då jag finner, att samtliga Första Kammarens ledamöter af Utskottet nu reserverat sig mot dess här framlagda »sammanjemknings»-förslag. Skulle emellertid en bättre sammanjemkning än den nu föreslagna kunna åstadkommas, torde man väl ej böra motsätta sig försöket, och af sådan grund förenar jag mig i Herr Sjöbergs yrkande om återremiss af utlåtandet.

Herr Nils Petersson: Som jag för min del icke kan inse hvartill en återremiss skulle tjena, så inskränker jag mig till att helt enkelt yrka bifall till Stats-Utskottets utlåtande.

Herr C. A. Larsson: Jag anser äfven att vi böra godkänna det föreliggande förslaget. Vill Första Kam-maren återremittera ärendet och ligga kvar, så må den göra det bäst den gitter.

Jag yrkar bifall till utlåtandet.

Friherre Leijonhufvud: Jag vill endast fästa uppmärksam-heten derpå, att ett afslag å utlåtandet från Andra Kam-marens sida kan hafva till följd, att ingen skrifvelse i ämnet till Kongl. Maj:t blir af alls.

Herr Liss Olof Larsson: Jag har inom Utskottet varit af den åsigt att Utskottet borde här, liksom i alla andra frågor, der Kam-marne stannat i olika beslut rörande statsutgifter, hafva uppstått pro-
position för gemensam votering och inkommit med densamma till Kam-marne, men denna åsigt delades ej af majoriteten, som ansåg att man borde försöka med en sammanjemkning, hvilket Utskottet jemväl nu gjort. Nu vill man återremittera sammanjemkningsförslaget. Det är emellertid icke något hastverk, som Utskottet nu framlagt, ty vi hafva hållit på flera dagar med denna fråga för att komma till rätta med densamma. Det erfordrades icke mindre än fyra sammanträden för att komma till det nu föreliggande beslutet. Att nu återremittera be-tänkandet till Utskottet, utan att Kam-maren tillkännagifver hvad Kam-

Sammanjemkningsförslag angående de Kongl. teatrarne.
(Forts.)

maren vill i denna fråga, tror jag icke leder till något annat än att ytterligare dräga ut på tiden. Jag tror derföre att det är klokast att bifalla det af Utskottet föreslagna sammanjemkningsförslaget, det blir det enda, som medför något verkligt resultat. Stanna Kamrarne i olika beslut, så står allt på samma punkt och så får man vara kvar några dagar till för en sådan skräpfråga, som denna, hvilket ingen önskar, om icke de, som se sin makt växa för hvarje dag riksdagen förlänges.

Herr Gumælius: Jag kan icke neka till att mycket i denna fråga förefaller mig synnerligen märkvärdigt, först det att Utskottet kommit fram med ett sammanjemkningsförslag, sådant som detta, som understödes af blott tolf af Utskottets ledamöter, under det de tolf andra framlagt ett annat förslag. Vidare förefaller det mig märkvärdigt att Stats-Utskottet behöft så många sammanträden för att hoparbeta ett sådant förslag, och slutligen att båda Kamrarne skola behöfva mot vanligheten i dylika fall vid riksdagens slut bordlägga ett sammanjemkningsförslag två gånger, innan de kunna bestämma sig om det bör återremitteras eller icke. Det förefaller mig nästan som om den dubbla bordläggningen och den derefter följande återremissen försöktes allenast för att sätta den ena af båda Kamrarne i tillfälle att komma i efterhand efter den andra. Men om detta är meningen med Första Kammarens beslut om återremiss, så anser jag att det vore ingen artighet mot Första Kammaren, om Andra Kammaren instämde i detta beslut; det vore då bäst att Andra Kammaren stannade vid sitt förra beslut för att få frågan afgjord åtminstone i den ena Kammarne. Nu har en talare på stockholmsbänken uppställt såsom en tänkbar möjlig följd af olika beslut inom Kamrarne, att ingen skrifvelse i ämnet komme fram till Kongl. Maj:t. Det är möjligt, men jag fruktar icke för min del en sådan sakens utgång; och om en konstitutionel konflikt häraf skulle uppkomma, tror jag att vi i denna Kammarne kunna två våra händer.

Herr Hedin: Jag får för min del förklara att jag icke, som den föregående talaren yttrat, kan två mina händer, om resultatet blir sådant som Utskottet föreslår och jag tegat vid detta tillfälle. Jag får äfven gifva till känna, att det för mig är alldeles omöjligt att bifalla Stats-Utskottets förslag i det skick det nu föreligger, och detta af det skäl att jag anser detsamma vara grundlagsvidrigt, ity att Utskottet i förslaget inskjutit något nytt, hvarom vi förut icke hört talas, nemligen det positiva uttalandet att de Kongl. teatrarne icke vidare böra handhafvas under statens medelbara förvaltning. Detta är en sak som jag visserligen materiellt gillar, men som jag dock förnekar att Utskottet haft formel befogenhet att uttala sig om. Nu synes mig derföre långt klokare att återremittera frågan å nyo och söka sammanjemka de olika åsigtterna Kamrarne emellan. Skall en konstitutionel konflikt uppstå, kunna vi spara den till ett viktigare ämne. Jag anhåller för min del om återremiss.

Herr O. B. Olsson: Hvad en återremiss skulle tjena till kan

jag icke förstå, ty, såsom en talare förut yttrat, Stats-Utskottet har under fyra särskilda sammanträden försökt att åstadkomma en sammanjemkning, och efter det fjärde sammanträdet kom Utskottet till det resultat, som nu föreligger. Jag förutsätter alltså att, om en ny sammanjemkning skulle vidtagas, frågan dock skulle komma att ställa sig på samma punkt som nu. Resultatet af detta skulle alltså endast blifva att riksdagen komme att förlängas åtskilliga dagar, och då jag icke vill medverka härtill, yrkar jag bifall till det nu föreliggande förslaget.

Om Andra Kammaren nu bifaller detta sammanjemkningsförslag, så måste Första Kammaren fatta sitt beslut i saken, och efter min tanke är det bäst att detta sker så fort som möjligt. Vill man tala om denna frågas behandling i sitt förra skede, så minnas herrar ledamöter mycket väl, hvilken motivering Stats-Utskottet hade framlagt. Denna motivering var, enligt min tanke, ganska allvarsam samt på sak gående, och Kammaren biföll äfven densamma, men Första Kammaren strök den motivering, hvarpå beslutet skulle grunda sig. Af hvad skäl detta skedde vet jag icke, men mitt yrkande är nu att Kammaren måtte bifalla Utskottets förslag, sådant det föreligger.

Herr E. G. Boström: För min del instämmer jag med de talare, som yrkat detta förslags återremitterande till Stats-Utskottet. Här föreligger icke, så vidt jag kan förstå, något sammanjemkningsförslag, utan det är Andra Kammaren, som fått sina åsikter uttryckta och till och med skarpare än i det förra betänkandet. Saken blir naturligtvis icke utdragen på tiden därför att denna Kammare återremitterar ärendet, ty detsamma kan i alla fall icke afgöras definitivt förrän båda Kamrarne fattat sitt beslut. Kunna Kamrarne icke blifva ense, om motiveringen, så måste dock Kongl. Maj:t hafva svar på sin proposition, och då båda Kamrarne beslutat att ett visst belopp för detta ändamål skall utgå, men Kamrarne icke kunnat enas om motiveringen för detta beslut, så måste detta komma att innehålla blott ett enkelt tillkännagifvande att det bestämda beloppet af Riksdagen ställes till Kongl. Maj:ts disposition.

Herr Jöns Rundbäck: Jag anhåller att Kammaren måtte vidblifva sitt förut fattade beslut och yrkar alltså afslag å Utskottets hemställan.

Grefve Sparre: Det kan väl icke nekas att, på sätt Herr Hedin anmärkt, detta förslag innehåller meningar, som alldeles icke förekommo i det förra utskottsbetänkandet, och att efter den praxis, som i allmänhet hittills vid riksdagen varit följd, Utskottet icke varit berättigadt att i sammanjemkningsförslaget intaga saker, som icke varit föremål för öfverläggning inom Kamrarne. Hela saken är visserligen en småsak, men då Första Kammaren återremitterat ärendet, så, om vi skola få till stånd en skrifvelse, hvilket båda Kamrarne önska, är det väl lämpligast att Stats-Utskottet ännu en gång får försöka en sammanjemkning, så att vi kunna komma till något resultat. På sätt redan blifvit anfördt, skulle, om vi vidhålla detta beslut och Första

*Sammanjemkningsförslag
angående de
Kongl.
teatrarne.
(Forts.)*

Sammanjemk-
ningsförslag
angående de
Kongl.
teatrarne.
(Forts.)

Kammaren fattar ett annat beslut, ingenting blifva af med skrifvelsen eller den anhållan, som begge Kamrarne beslutat, ehuru med något olika ordalag, och detta önskar säkerligen ingen af oss.

Genom återremiss förloras icke tiden, men följden kan möjligen blifva en sammanjemkning af de olika besluten, och det vore väl bättre att Kamrarne komme öfverens om en sammanjemkning än att tvista om en så obetydlig sak som denna, ty om dessa ord stå här eller icke, hvad betyder väl det? Nog känner regeringen till dem, oafsedt att vi icke vilja att teatrarne skola drivas för statens räkning; det torde vara så känt för regeringen, att det icke behöfver stå i klämman till vårt beslut. Jag instämmer därför med dem, som yrkat återremiss af detta betänkande.

Herr C. A. Larsson: Hade Första Kammaren antagit sina ledamöters emot Stats-Utskottets föreliggande betänkande afgifna reservation, så skulle jag nu icke haft något att säga, men, då Första Kammarne ej kunde vara i okunnighet om de häftiga dispyter, som under tre eller fyra plena egt rum inom Stats-Utskottet, borde Första Kammarne äfven veta att någon sammanjemkning icke genom en ytterligare återremiss kunde vinnas. Om Första Kammaren gjort detta, hade vi kunnat antingen afslå eller instämma i reservationen, men att så nära riksdagens slut yrka på återremiss, kan jag icke anse lämpligt. Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Det har verkligen uppstått och hopat sig så mycken tveksamhet i denna fråga, så att jag knappt någonsin förut under min riksdagsmannaverksamhet varit med om något liknande. Nu har jag hört att man i Första Kammarne ifrågasatt återremiss, och skälet dertill skulle vara, att Första Kammarne Talman icke tilltrott sig att framställa proposition på den af statsutskottsledamöterna från Första Kammarne vid Utskottets förslag fogade reservationen. Det kan visserligen just ej vara så lämpligt att nu här ingå i pröfning af denna tvist, men, då det egentligen är *denna stridighet*, som utgör den verkliga grunden för yrkandet på återremiss, så kan jag icke underlåta att upptaga frågan till skärskådande. Detta yrkande grundar sig på en grundlagstolkning, som synes mig vara högst märklig, nemligen att, då en fråga remitterats till ett Utskott och detta, efter det beslut i Kamrarne fattats olika, skall söka sammanjemka Kamrarnes olika meningar, skulle Kamrarne intet annat hafva att göra än svara antingen ja eller nej eller ock återremittera oupphörligt till Utskottet, ända till dess Utskottet inkommer med ett förslag, som båda Kamrarne kunna antaga. Detta vill med andra ord säga att ett sammanjemkningsförslag aldrig skulle kunna uti någondera Kammarne modifieras. Det är detta som är grunden för yrkandet på återremiss, ty annars kan man fatta beslut i hvilkendera Kammarne som helst. För min del får jag verkligen bekänna att, huru mycket jag varit emot en sammanjemkning, skulle jag dock, då jag gerna vill undvika trassel och konflikter, hafva tagit det förslag Första Kammarne statsutskottsledamöter godkänt, för att sålunda komma ifrån saken, om Första Kammarne godkänt det, men då jag nu hör att af-

ven här yrkas på återremiss på af mig nyss antydda skäl, får jag verkligen bekänna, att jag är mest böjd för att instämma med Herr Jöns Rundbäck att vi göra bäst uti att vidblifva vårt förra beslut, allra helst som man ju säger att nu föreliggande förslag icke skulle vara grundlagsenligt. Jag hoppas dock att Talmännen noga tagit den omständigheten i öfvervägande, men från deras sida har jag icke hört någon sådan betänklighet uttalas. Då man nu mycket talat om rättshafveri och låtit framskynta ett visst klander emot Andra Kammarens hållning i denna fråga och i synnerhet mot Kammarens statsutskottsledamöter, beder jag få helt hastigt erinra om hvad som under senaste tiden i denna fråga passerat. Sistlidna år framlade Kongl. Maj:t förslag om ordnandet af de Kongl. teatrarne affärer jemte försäljning af den Dramatiska teatern. Detta förslag gick Riksdagen icke in på. Hans Maj:t Konungen gaf då i Statsrådet till känna att han öfverlemnade de Kongl. teatrarne till statsverket, sedan han dock först betalat deras skulder, uppgående till omkring eller bortåt 300,000 kronor. Sedermera var det Kongl. Maj:t i Statsrådet, som hade att handlägga alla dylika ärenden. Att frågan härigenom skulle komma i ett grannläga och kinkigt läge var gifvet, och man har också omtalat förut i denna Kammare, att man ansåg sig böra gilla regeringens förfarande att låta de Kongl. teatrarne sedermera fortgå som förut. Sedermera tillkom branden, som ytterligare ökade villervallan och omöjliggjorde för regeringen helt och hållet att framlägga något förslag till ett definitivt ordnande af teatrarne ställning vid denna riksdag. Nu har denna Kammare först och främst beviljat det årliga anslaget på 60,000 kronor; vidare cirka 69,000 till reparation af byggnader och inventarier efter branden, och slutligen har Kongl. Maj:t medgifvits rätt att vid möjligen uppkommande behof få använda ytterligare intill 40,000 kronor, dock endast i sammanhang med anhållan att Kongl. Maj:t till nästkommande Riksdag på vissa antydda grunder, eller på annat lämpligt sätt, framlägger förslag till ett definitivt ordnande af de Kongl. teatrarne. Håller man sig till hvad som skett, tror jag icke man har skäl att klandra Andra Kammaren för hvad den gjort för de Kongl. teatrarne. Och jag är alldeles viss på, att många af Kammarens ledamöter då gjort en stor uppoffring af sina åsichter, just emedan denna fråga är af natur att kräfva en grannläga behandling. Då Första Kammaren sedermera tagit sig före att stryka Utskottets motivering och till och med en del af sjelfva klämman, så är det just derigenom tvisten uppkommit. Nu gäller frågan, huruvida sjelfva anslaget kan anses beviljadt, eller om den saken skall afgöras genom gemensam votering. För min del vågar jag påstå, att Andra Kammaren beviljat dessa 40,000 kronor endast under den uttryckliga anhållan att Kongl. Maj:t till nästa Riksdag afemnar förslag till definitivt ordnande af teatrarne ställning på antydt sätt, och denna del af Andra Kammarens beslut får ej fränskiljas utan genom dess medgifvande eller genom gemensam votering. Hade frågan gällt att helt enkelt och naket bevilja ett ytterligare anslag till teatrarne af 40,000 kronor, så är jag alldeles öfvertygad, att något sådant anslag hade Andra Kammaren aldrig beviljat. Herr Boström påstod, att i alla händelser måste anslaget anses vara beviljadt äfven af denna Kammare, och att då Kam-

*Sammanjemkningsförslag
angående de
Kongl.
teatrarne.
(Forts.)*

Sammanjemkningsförslag
angående de
Kongl.
teatrarne.
(Forts.)

rarne icke kunna blifva ense om vare sig motiveringen eller öfriga delar af beslutet, så förfaller detta andra helt och hållet. För min del vågar jag betvifla riktigheten af en sådan tolkning. I händelse af olika meningar Kamrarne emellan, vare sig i frågans nuvarande läge eller då det blir fråga om aflåtandet af skrivelsen till Kongl. Maj:t, kunna också ganska ledsamma tvister uppstå. Vi hafva inga konstitutionella former för slitandet af en sådan tvist Kamrarne emellan; grundlagen räcker icke till, utan den goda viljan får fylla hvad som brister. Sjelf har jag äfven i detta afseende mycket god vilja; jag skulle vara beredd att taga hvilketdera sammanjemkningsförslaget som helst, vare sig Utskottets eller reservanternas, fastän jag tillstår att jag icke rätt tycker om någotdera. Men vill man nu återremittera ärendet på så märkliga skäl, som jag antydt, så ser jag ingen ända på trasslet, och därför kommer jag att rösta för Herr Jöns Rundbäcks förslag.

Grefve Sparre: Då man tyckes hafva missuppfattat mitt förra yttrande, som gick ut på att få en återremiss af detta ärende beslutad, må det tillåtas mig att till en början förklara, att jag dervid ingalunda sagt att Stats-Utskottets ledamöter från denna Kammare handlat emot grundlagen, och jag har åtminstone under diskussionen icke hört något sådant yttrande. Jag har endast sagt, att det strider emot vanligt sätt att gå till väga att uti ett sammanjemkningsförslag inflicka en mening, som icke ingått uti någotdera af de begge Kamrarnes förutfattade beslut. Detta har jag sagt, men alldeles icke att något brott emot grundlagen egt rum.

Hvad nu angår den siste talarens yttrande om det tillmötesgående, som Riksdagen visat de Kongl. teatrarne, så erkänner jag villigt att begge Kamrarne vid denna riksdag gått så liberalt till väga emot dem, som man kan begära. Jag tillhör också dem, som icke anse det lämpligt att de Kongl. teatrarne ekonomiska förvaltning fortgår så som hittills skett. Frågan är blott: kan det under nuvarande förhållanden och då vi hafva en Medkammare, som har lika stora rättigheter som vi, vara lämpligt att i riksdagens sista timme denna Kammare vidhåller sitt beslut och icke ens tillåter att åtminstone ett ytterligare försök till sammanjemkning göres? Jag anser mig böra nämna att, efter hvad jag har erfarit, orsaken till att Första Kammaren återremitterat ärendet lär hafva varit den, att man trodde att Talmannen hade betänkligheter vid att framställa proposition på reservanternas förslag, emedan efter hans uppfattning sådan icke skulle kunna göras på annat än Utskottets sammanjemkningsförslag. Jag hemställer till Eder, mine Herrar, om det vid sådant förhållande kan vara riktigt lämpligt, att denna Kammaren icke vill gå Medkammarens önskingar åtminstone så mycket till mötes, att den låter Utskottet ännu en gång försöka sammanjemka de olika besluten för att möjligen undvika, det frågan komme i den besynnerliga ställning, som måste blifva en följd deraf att Kamrarne icke kunna enas om ett gemensamt beslut. Jag vill visst icke säga, att det skulle vara något rätthaveri från Kammarens sida, om den ansåge sig böra vidhålla sitt en gång fattade beslut, men då två myndigheter skola fatta ett gemensamt beslut, så bjuder, efter min uppfattning, vanlig moderation att man begagnar sig af den möj-

lighet som finnes att få de olika meningarne sammanjemkade, och detta desto hellre, när skiljaktigheten är så synnerligt liten, som den här är.

Jag tror att det endast vore att iakttaga vanlig hofsamhet mot Medkammaren, om vi nu här beslutade frågans återremitterande i förut angifvet syfte, och för min del vidhåller jag mitt yrkande derpå.

*Sammanjemkningsförslag
angående de
Kongl.
teatrarne.
(Forts.)*

Herr Gumælius: Af den upplysning, som den föregående talaren lemnade, och af hvad förut under öfverläggningen meddelats, tyckes framgå, att den egentliga fördelen med en återremiss af frågan skulle vara, att genom anställande af ny lottning inom Utskottet reservanternas förslag möjligen kunde komma att vinna på den förseglade sedeln och, derigenom att det sålunda uppflyttades till rang af utskottsbeslut, Första Kammarens Talman skulle kunna finna sig oförhindrad att på detsamma framställa proposition. Men då jag icke tycker om att man i sådana syften genomdrifver återremiss, får jag för min del förena mig med dem, som yrkat bifall till Utskottets förslag.

Grefve Sparre: Jag tycker åter icke om, att man vare sig i mina egna eller andras åtgöranden inlägger motiv, som der icke finnas. Jag bedömer förhållandena sådana de föreligga, men jag tillåter mig icke att i andras åtgärder inlägga motiv, som icke finnas uttalade; det anser jag vanlig grannlagenhet kräfvat. Jag tror icke att Första Kammaren älskar lotterispel, och jag tror icke att det varit dess mening att nu söka åstadkomma något sådant. Jag är skyldig att antaga, att den ena Kammaren lika väl som den andra vid sina beslut ledes af goda afsigter, och därför tror jag ock att Första Kammarens afsigt varit att söka åstadkomma en verklig sammanjemkning.

Härmed var öfverläggningen slutad. Enligt de meningar som förekommit, gaf Herr Talmannen propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan, dels på yrkandet att Kammaren, med afslag å samma hemställan, måtte vidhålla sitt förut i ämnet fattade beslut, dels ock på återremiss; och fann Herr Talmannen den sistnämnda propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering blef begärd. Med anledning häraf och för bestämmande af kontrapositionen upptog Herr Talmannen å nyo de öfriga yrkandena, af hvilka det som afsåg att Kammaren skulle vidhålla sitt förra beslut i ämnet nu förklarades hafva flertalets röster för sig. Men jemväl rörande kontrapositionen äskades votering, hvadan en så lydande omröstningsproposition uppattes, justerades och anslogs:

Den, som till kontraposition i hufvudvoteringen antager deras mening, som yrkat att Kammaren, med afslag å Stats-Utskottets förvarande hemställan, må vidhålla sitt förut i ämnet fattade beslut,

röstar Ja;

Den, det ej vill,

röstar Nej;

*Sammanjemkningsförslag
angående de
Kongl.
teatrarne.
(Forts.)*

Vinner Nej, har Kammaren, till kontraposition i nämnda votering antagit yrkandet på bifall till Utskottets ifrågavarande framställning.

Den omröstning, som anställdes enligt denna proposition, utföll med 75 Ja mot 98 Nej.

Som klockan nu visade $\frac{3}{4}$ 2 e. m., måste hufvudvoteringens verkställande af den anledning, som i nästföljande paragraf omförmäles, för en stund uppskjutas.

§ 7.

Herr Talmannen och Kammarens ledamöter begåfvo sig till Rikssalen, der de, enligt Kongl. Maj:ts kallelse egde att infinna sig kl. 2 e. m. för att emottaga Kongl. Maj:ts nådiga svar i anledning af åtskilliga utaf innevarande Riksdag antagna grundlagsförändringar.

§ 8.

Efter återkomsten från Rikssalen klockan $\frac{1}{2}$ 3 e. m. blef, i enlighet med utgången af den här förut i § 6 omförmälda voteringen för bestämmande af kontraposition för hufvudvoteringen rörande Stats-Utskottets Memorial N:o 65, en voteringsproposition af följande lydelse uppsatt, justerad och anslagen:

Den, som vill, att Stats-Utskottets i förevarande Memorial, N:o 65, gjorda hemställan till Utskottet återförvisas,

röstar Ja;

Den, det ej vill,

röstar Nej;

Vinner Nej, har Kammaren godkänt hvad Utskottet i nämnda Memorial föreslagit.

Omröstning, enligt denna proposition, försiggick derefter i vanlig ordning och visade 50 Ja mot 121 Nej, hvadan Stats-Utskottets i nämnda memorial framställda sammanjemkningsförslag blifvit af Kammaren godkänt.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes:

Stats-Utskottets Utlåtande och Memorial:

N:o 68, angående de under år 1881 konverterade statslånens likvidations- och amortissementsfonders behållningar;

N:o 69, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för Riksgäldskontoret; och

N:o 70, angående statsregleringen för år 1883; samt

Banko-Utskottets Memorial, N:o 16, med förslag till bestämmelser i bankoreglementet i anledning af Riksdagens beslut i fråga om ordnande af affärsförhållandena mellan staten och Södertelje kanal- och slussverksbolag.

Dessa ärenden skulle å föredragningslistan för nästa sammanträde uppföras framför Första Kammarens protokollsutdrag N:o 177, som redan blifvit två gånger bordlagdt.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag; och åtskildes derefter Kammarens ledamöter kl. $\frac{3}{4}$ 3 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Onsdagen den 17 Maj.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Justerades de i Kammarens sammanträden den 10 innevarande månad förda protokoll.

§ 2.

Anställdes, jemlikt 65 § Riksdagsordningen, omröstning öfver följande af Bevillnings-Utskottet i dess Memorial N:o 17 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

Den, som bifaller Utskottets af Andra Kammaren godkända förslag, att Kongl. Maj:ts till Riksdagen gjorda framställning angående förändringar i assurancesafgiften för försändelser med angifvet värde, hvilka befordras inom riket, icke må af Riksdagen bifallas,

röstar Ja;

Den, det ej vill,

röstar Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Första Kammaren, beslutit,

att den assurancesafgift, som, utöfver belöpande franko, erlägges för assurerade försändelser, afsedda till befordran inom riket, skall bestämmas att utgå med nedannämnda belopp:

om försändelsens värde uppgår till högst 500 kronor, 30 öre;

om värdet uppgår till mer än 500 men ej öfver 1,000 kronor, 50 öre;

om värdet uppgår till mer än 1,000 men ej öfver 5,000 kronor, 50 öre för 1,000 kronor med tillägg af 2 öre för hvarje öfverskjutande värde af 100 kronor eller del deraf;

om värdet uppgår till mer än 5,000 men ej öfver 50,000 kronor, 1 krona 30 öre för 5,000 kronor med tillägg af 15 öre för hvarje öfverskjutande värde af 1,000 kronor eller del deraf;

om värdet uppgår till mer än 50,000 men ej öfver 100,000 kronor, 8 kronor 5 öre för 50,000 kronor med tillägg af 10 öre för hvarje öfverskjutande värde af 1,000 kronor eller del deraf;

samt, om värdet öfverstiger 100,000 kronor, 13 kronor 5 öre för 100,000 kronor med tillägg af 5 öre för hvarje öfverskjutande värde af 1,000 kronor eller del deraf.

Sedan voteringssedlarne blifvit aflemnade samt en sedel aflagd och förseglad, äfvensom underrättelse från Första Kammaren ingått, att voteringsmedelarna för den omröstning, hvarom här vore fråga, jemväl derstädes afgifvits, företogs nu sedlarnes öppnande och uppräknig, och utföll omröstningen med 111 Ja och 57 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt nyss ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första Kam-maren samtidigt anställd, hade utfallit med 11 Ja och 77 Nej, hvadan, då dertill läggas Andra Kammarens röster eller 111 Ja och 57 Nej, sammanräkningen visar 122 Ja och 134 Nej;

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

§ 3.

Föredrogos och godkändes, hvart efter annat, Stats-Utskottets nedannämnda Utlåtande och Memorial:

N:o 68, angående de under år 1881 konverterade statslånens liqvidations- och amortissementsfonders behållningar;

N:o 69, angående öfverlemnande till Kongl. Maj:t af det nya reglementet för Riksgäldskontoret; och

N:o 70, angående statsregleringen för år 1883.

§ 4.

Föredrogs och bifölls Banko-Utskottets Memorial N:o 16, med förslag till bestämmelser i bankoreglementet i anledning af Riksdagens beslut i fråga om ordnande af affärsförhållandena mellan staten och Södertelje kanal- och slussverksbolag.

§ 5.

Skedde föredragning af Första Kammarens protokollsutdrag N:o 177 med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 3 (i samlingen N:o 7), i anledning af väckt fråga om afskaffande eller nedsättning af konsistorienotariernes provision å uppörd för välgörenhetsinrättningar.

Angående konsistorienotariernes provision å uppörd för välgörenhetsinrättningar.

Andra Kammaren hade, i anledning af Herrar I. Asklöfs och S. Anderssons motioner N:is 75 och 86 samt efter inhemtande af sitt Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande i sammanträdet den 19 nästlidne April uti förevarande ämne fattat det beslut, »att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga under öfvervägande, om och under hvilka vilkor konsistorienotariernes rätt till uppördsprovision, utan statsverkets betungande må kunna i vissa fall, såsom de af 1871 års Riksdag påpekade, upphävas, i vissa fall

Angående konsistorienotariernas provision & uppbörd för välgörenhetsinrättningar.
(Forts.)

derhän förändras, att provisionen blir inskränkt till skälig ersättning för det ej annorledes godtgjorda besvär, som uppbörden medför».

Sedan Första Kammaren erhållit del af detta beslut, och deröfver infordrat sitt ofvanbemälda Utskotts Utlåtande, hade Utskottet på anförda skäl hemställt, att Kammaren måtte för sin del besluta: »att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhåller, det Kongl. Maj:t täcktes taga under öfvervägande, om och under hvilka vilkor konsistorienotariernes rätt till uppbördsprovision må kunna i vissa fall, såsom de i 1871 års Riksdags skrifvelse afsedda, upphävas, i vissa fall derhän förändras, att provisionen blir inskränkt till skälig ersättning för det ej annorledes godtgjorda besvär, som uppbörden medför.»

Enligt det nu föredragna protokollsutdraget, var nämnda hemställan af Första Kammaren bifallen, i följd hvaraf, och då Andra Kammarens i ämnet fattade beslut således icke blifvit oförändradt antaget, ärendet blifvit, jemlikt 63 § Riksdagsordningen, till Andra Kammaren återlemnadt för förnyad ompröfning.

Ordet begärdes af

Herr C. A. Larsson, som yttrade: Då Första Kammaren utslutit det af Andra Kammaren tillagda vilkoret, att regleringen af konsistorienotariernas rätt till uppbördsprovision icke må föranleda till några utgifter för statsverket, och jag anser, att Andra Kammaren icke bör frångå detta vilkor, så yrkar jag, att Kammaren måtte vidblifva sitt en gång fattade beslut.

Herr Hedin: Om Andra Kammaren önskar, att denna tråkiga fråga om konsistorienotariernas aflöning en gång skall blifva på rimligt sätt löst, så tror jag, att Kammaren skulle göra klokast i att bifalla Första Kammarens beslut, som står i fullkomlig öfverensstämmelse med Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts hemställan i ärendet. Det är tydligt, att, om till följd af Riksdagens framställning ett förslag inkommer till Riksdagen från Kongl. Maj:t, Riksdagen har sin rätt oförkränkt att antaga, förkasta eller modifiera förslaget. Om åter Andra Kammaren skulle vidhålla sitt förra beslut, så kommer frågan att förfalla, och några åtgärder från Kongl. Maj:ts sida blifva icke vidtagna.

Jag anhåller om proposition å bifall till Första Kammarens beslut.

Herr *Asklöf* instämde med Herr Hedin.

Herr C. A. Larsson: För min del anser jag, att frågan hellre må förfalla, än att vi skola ingå på Första Kammarens beslut. Jag är öfvertygad om, att, derest den ifrågavarande tjänstemannacorpsen skall åtnjuta ersättning af staten för sina uppräknade sportler, statsverket kan blifva ganska mycket betungadt. Då Andra Kammaren redan en gång förklarar sig icke vilja inlåta sig på något sådant, kan det icke vara skäl att proponera, att denna Kammare skall ansluta sig till Första Kammarens beslut.

Häruti förenade sig Herr *Magnusson*.

Herr Liss Olof Larsson: Här har blifvit sagdt, att Andra Kammaren skulle handla klokt, om Kammaren ginge in på det beslut, som Första Kammaren i ärendet fattat. För min del kan jag icke finna annat, än att, om Kammaren skulle hysa denna åsigt, det skulle innebära, att vi förra gången fattat ett oklokt beslut och derföre nu borde instämma i Första Kammarens beslut, som vore klokt. Då emellertid Första Kammarens beslut öfverensstämmer till alla delar med det af Andra Kammarens Tillfälliga Utskott framställda förslag, men Andra Kammaren icke oförändradt godkänt detta förslag, utan deruti gjort ett tillägg, och jag, för min del, anser detta Andra Kammarrens beslut vara klokt, så anhåller jag, i likhet med Herr C. A. Larsson, att Kammaren måtte vidhålla detta sitt beslut.

Angående konsistorienotariernes provisioner ä uppörd för välgörenhetsinrättningar.
(Forts.)

Herr Wieselgren: Jag skall inskränka mig till att instämma i det af Herr Hedin framställda yrkande.

Herr *Abr. Rundbäck* instämde i Herr Wieselgrens yttrande.

Öfverläggningen var slutad. Derunder hade yrkats, dels att Kammarren måtte vidhålla sitt i förevarande fråga förut fattade beslut, dels ock att Kammaren måtte frånträda detsamma och instämma uti Medkammarens beslut i ämnet. Herr Talmannen gaf propositioner i öfverensstämmelse med dessa yrkanden samt förklarade sig anse röstöfverigt förefinnas för den senare meningen. Som votering begärdes, blef en omröstningsproposition af följande lydelse uppsatt, justerad och anslagen:

Den, som, med frångående af Andra Kammarrens beslut rörande Herrar I. Asklöfs och S. Anderssons i förevarande afseende väckta motioner, instämmer i det beslut Första Kammarren i samma ämne fattat,

röstar Ja;

Den, det ej vill,

röstar Nej;

Vinner Nej, har Kammarren vidhållit sitt under den 19 sistlidne April i ämnet fattade beslut.

Voteringen företogs och utföll med 50 ja mot 102 nej; i följd hvaraf Kammarren beslutit enligt nej-propositionens innehåll.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarrens ledamöter åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 2 e. m.

In fidem
H. A. Kolmodin.

Onsdagen den 17 Maj.

Kl. 7 e. m

fortsattes det på middagen hållna sammanträde.

§ 1.

Föredrogs Kongl. Maj:ts under gårdagen å Rikssalen afgifna nådiga svar i anledning af åtskilliga utaf innevarande Riksdag antagna grundlagsförändringar; lydande detsamma sålunda:

Kongl. Maj:ts svar i anledning af åtskilliga, utaf innevarande Riksdag antagna grundlagsförändringar; gifvet Stockholms Slott å Rikssalen den 16 Maj 1882.

Gode Herrar och svenske män!

Uti underdånig skrifvelse den 24 sistlidne Februari hafven I, med begäran om nådigt godkännande, hos Kongl. Maj:t anmält de från 1880 och 1881 årens riksdagar hvilande och af Eder vid innevarande riksdag antagna förslag till ändringar i rikets grundlagar, nemligen:

om tillägg till § 53 Regeringsformen och § 42 mom. 1 Riksdagsordningen; samt

om tillägg till § 3 Tryckfrihetsförordningen.

Efter Statsrådets hörande har Jag dessa förslag till pröfning förehåft och dervid funnit godt att till dem lemna bifall.

Jag förblifver Eder, gode Herrar och svenske män, med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Denna handlings innehåll skulle meddelas Riksdagens Kanslideputerade, för att iakttagas vid riksdagsbeslutets uppsättande.

§ 2.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:

Stats-Utskottets Memorial:

N:o 71, i anledning af erhållen återremiss å Utskottets memorial N:r 65 med förslag till sammanjemkning i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande Kongl. Maj:ts proposition angående de kongl. teatrarne; och

N:o 72, med förslag till de återstående stadgandena i Riksgäldskontorets reglemente;

Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 18, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande;

Lag-Utskottets Memorial N:o 58, i anledning af Första Kammarrens återremiss af Utskottets Utlåtande N:o 49, öfver väckt motion om förändrade stadganden angående befälhafvares å kronofartyg ersättningskyldighet för skada, som genom hans vållande tillskyndats fartyget eller annan egendom; samt

Riksdagens Särskilda Utskotts Memorial N:o 2, angående aflöning åt dess tjenstemän och vaktbetjente.

§ 3.

Godkändes nedannämnda förslag till Riksdagens underdåniga Skrifvelser:

af *Banko-Utskottet*:

N:o 37, angående ändring uti instruktionen för Riksdagens Revisorer vid Riksbankens afdelningskontor i orterna;

af *Lag-Utskottet*:

N:o 38, med förslag till förordning angående förändrad lydelse af 3, 10 och 21 §§ i Lagen angående eganderätt till skrift den 10 Augusti 1877;

N:o 39, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning angående förlagsinteckning och i sammanhang dermed erforderliga författningar; och

N:o 40, med förslag att laga skifte, hvarå fastställelse meddelats, må kunna under vissa förutsättningar genom nytt skifte rubbas;

samt af Riksdagens *Särskilda Utskott*:

N:o 41, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning rörande Lapparne i de förenade konungarikena Sverige och Norge.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarrens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 8 e. m.

In fidem
H. A. Kolmodin.

Torsdagen den 18 Maj.

Kl. 7 e. m.

§ 1.

Justerades de i Kammarens sammanträden den 11 innevarande månad förda protokoll.

§ 2.

Föredrogs och lades till handlingarne Stats-Utskottets Memorial N:o 71, i anledning af erhållen återremiss å Utskottets Memorial N:o 65, med förslag till sammanjemkning i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut rörande Kongl. Maj:ts proposition angående de Kongl. teatrarne.

§ 3.

Föredrogs och godkändes Stats-Utskottets Memorial N:o 72, med förslag till återstående stadganden i Riksgäldskontorets reglemente.

§ 4.

Föredrogs och bifölls Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 18, med förslag till den af Riksdagen fastställda bevillningssummans utgörande.

§ 5.

Föredrogs och lades till handlingarne Lag-Utskottets Memorial N:o 58, i anledning af Första Kammarens återremiss af Utskottets utlåttande N:o 49, öfver väckt motion om förändrade stadganden angående befälhafvares å kronofartyg ersättningsskyldighet för skada, som genom hans vållande tillskyndats fartyget eller annan egendom.

§ 6.

Föredrogs och bifölls Riksdagens Särskilda Utskotts memorial N:o 2, angående aflöning åt dess tjänstemän och vaktbetjente.

§ 7.

Godkändes Bevillnings-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga Skrifvelser:

N:o 42, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till ny förordning angående vilkoren för tillverkning af bränvin;

N:o 43, angående hvitbetssockertillverkningsafgiften; och

N:o 44, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga propositioner angående dels förhöjning i befordringsafgiften för lokalbref och dels förändringar i assuransafgiften för försändelser med angifyet värde, hvilka befordras inom riket.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 8 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Fredagen den 19 Maj.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 12 i denna månad.

§ 2.

Till bordläggning anmälde följande från Stats-Utskottet inkomna Memorial:

N:o 73, angående den nya riksstaten; och

N:o 74, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om Kongl. Maj:ts proposition angående de Kongl. teatrarne.

§ 3.

Föredrogos och godkändes:

I:o. Stats-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga Skrifvelser:

N:o 55, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Första hufvudtitel;

N:o 56, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Andra hufvudtitel;

N:o 57, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Tredje hufvudtitel;

N:o 58, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Fjerde hufvudtitel; och

N:o 59, angående regleringen af utgifterna under riksstatens Femte hufvudtitel;

2:o. Bevillnings-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga Skrifvelse N:o 66, angående allmänna bevillningen; samt

3:o. Banko-Utskottets förslag till Riksdagens dels underdåniga Skrifvelse N:o 67, med reglemente för Riksbankens styrelse och förvaltning, dels Skrifvelse, N:o 68, till Fullmäktige i Riksbanken med öfverlemnande af bankoreglementet.

§ 4.

Godkändes Riksdagens kanslis nedannämnda förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

N:o 19, angående förändrad lydelse af 30 § i Konkurslagen;

N:o 20, angående med Frankrike afslutade nya handels- och sjöfartstraktater;

N:o 21, angående tullbevillningen;

N:o 22, angående stämpelpappersafgiften;

N:o 23, angående böter för svarandeparts uteblifvande från under rätt; och

N:o 24, angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning af ungskog inom Vesterbottens län m. m.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

In fidem
H. A. Kolmodin.